

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2015 r. w Gliwicach

sprawy J. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 6 lutego 2015 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu J. W. prawo do emerytury poczynając od (...)
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 120zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 477/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 12 lat, 4 miesiące i 6 dni takiej pracy. ZUS wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 1 kwietnia 1989r. do 16 listopada 1989r., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego oraz od 17 listopada 1989r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku kowala, gdyż pracodawca w świadectwie pracy powołał się na Wykaz A, dział XIV poz. 18, pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., co nie odpowiada stanowiskom w wykazie.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż posiada wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 1 kwietnia 1989r. do 16 listopada 1989r. pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony wymienionym w Wykazie A, dziale VIII, pkt 2, zaś w okresie od 17 listopada 1989r. do 31 grudnia 1998r. pracował jako kowal, a jego zadaniem była obróbka elementów stalowych w znacznej temperaturze w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony podniósł, iż fakt omyłkowego wskazania przez pracodawcę nieistniejącej pozycji w Wykazie A, nie może rzutować negatywnie na jego uprawnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony J. W. urodził się (...) Wiek 60 lat osiągnął (...)

W dniu 12 grudnia 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 lutego 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych.

ZUS ustalił, iż ubezpieczony na dzień 31 grudnia 1999r. posiada 28 lat, 2 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 12 lat, 4 miesiące i 6 dni takiej pracy.

Do pracy w warunkach szczególnych ZUS zaliczył ubezpieczonemu okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B.:

- od 25 listopada 1976r. do 31 grudnia 1984r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony,
- od 1 stycznia 1985r. do 16 czerwca 1985r. na stanowisku mechanika samochodowego w kanałach,
- od 17 czerwca 1985r. do 31 marca 1989r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony.

Do pracy w warunkach szczególnych ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Z.:

- od 1 kwietnia 1989r. do 16 listopada 1989r., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 t.
- od 17 listopada 1989r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku kowal,

Sąd ustalił, iż J. W. od 1 kwietnia 1989r. do 30 czerwca 1999r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Z., gdzie przeszedł z Przedsiębiorstwa (...) w B..

Przedsiębiorstwo (...) w Z., było przedsiębiorstwem wielozakładowym. Zajmowało się przewozem osób, usługami transportowymi dla górnictwa: m.in. kopalń (...), (...), (...), (...) oraz naprawą taboru samochodowego. Na tabor samochodowy składało się około 150 jednostek, w tym autobusy do przewozu pracowników i samochody ciężarowe: K. (...), S., J., S..

Zakład posiadał bazy w K. i w S.. Na bazie w S. pracowało około 70-ciu osób zatrudnionych w warsztatach na stanowiskach mechaników, elektryków, spawaczy, tokarzy, kowali, blacharzy. Wszyscy pracownicy bazy pracowali przy naprawie i remontach. Resztę załogi stanowili kierowcy.

Zakład mieścił się na dużej powierzchni, gdzie była duża hala. W osobnym budynku mieściła się kuźnia, tokarnia i warsztat spawalniczy. Na głównej hali było 8 stanowiska kanałowych. Zaś na drugiej hali dwa długie kanały dla autobusów. Kuźnia znajdowała się w odległości 40 m od kanałów. W kuźni były dwa stanowiska pracy. Znajdował się tam duży piec hartowniczy, kowadła, stół z metalową płytą i stół warsztatowy. Centralna kuźnia mieściła się w głównym zakładzie w Z. i różniła się jedynie posiadaniem stanowiska z młotem pneumatycznym.

W spornym okresie zatrudnienia J. W. początkowo od 1 kwietnia 1989r. do 16 listopada 1989r. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w oddziale w R.. Wykonywał identyczne obowiązki jak przez ostatnie lata. Był kierowcą 10 tonowego samochodu Jazz z 8-tonową przyczepą. Woził różnorakie urządzenia górnicze: stojaki, obudowy.

Z uwagi na ograniczenie usług transportowych od 17 listopada 1989r. ubezpieczony został przesunięty na warsztat samochodowy, gdzie pracował jako kowal w kuźni. Ubezpieczony ukończył szkołę mechanika samochodowego i miał uprawnienia kowala, gdyż uczył się pracy w kuźni. W kuźni ubezpieczony zajmował się regeneracją resorów. Otrzymywał stal resorową, którą trzeba było hartować i wykuwać z niej pióra. Pracę na stanowisku kowala wykonywał do końca okresu zatrudnienia w tym zakładzie tj. do 30 czerwca 1999r.

Ubezpieczony zajmował się weryfikacją uszkodzonych resorów, naprawą resorów i dorabianiem nowych. Mierzył uszkodzone pióra i ze stali resorowej robił nowe pióra. Docinał każde pióro piłą mechaniczną, robił otwór przy użyciu wiertarki stołowej. Potem stal hartował w piecu. Kiedy stal miała już odpowiednią temperaturę hartował ją w oleju i nadawał jej odpowiednich kształtów przy użyciu młota. Używał młotów i młotków ręcznych, które wytwarzały wibracje. Ubezpieczony pracował wyłącznie jako kowal w kuźni, wykonywał typowe roboty kowalskie, nie wykonywał prac blacharskich ani mechanicznych. Miał bardzo dużo pracy, gdyż resory często się łamały. Praca w kuźni polegała na kuciu ręcznym przy użyciu młota ręcznego. Wcześniej ubezpieczony musiał przygotować sobie stal resorową, która była zgromadzona na miejscu tj. w magazynku przy kuźni. Samo kucie zajmowało mu około 6 godzin, pozostały czas był związany z rozbiórką, demontażem i montażem resorów.

Resory przywozili ubezpieczonemu mechanicy, którzy demontowali je w kanałach remontowych.

Natomiast w ostatnim roku pracy w spornym okresie, z uwagi na brak pracowników, do obowiązków ubezpieczonego doszła jeszcze konieczność wymontowywania resorów przed ich przewiezieniem na kuźnię. Resor był wyjmowany tylko w kanale i zajmowało to od 1-3 godzin na dniówkę. Ubezpieczony wykonywał wówczas obowiązki mechanika zatrudnionego w kanale. Żadnych innych robót na hali nie wykonywał.

Sporadycznie ubezpieczony pracował przy obsłudze młotów mechanicznych, na centralnej kuźni w Z., gdzie trzeba było jeździć kuć dłuższe pióra resorowe, które nie mieściły się w piecu hartowniczym na bazie.

Praca w kuźni wymagała dużego wysiłku fizycznego. Panowała tam wysoka temperatura – palenisko było stale zapalone, było duże zapylenie, opary oleju i hałas – kowale pracowali w słuchawkach. Nadto praca była wykonywana w narażeniu na wibracje.

Ubezpieczony pracował po 8 godzin dziennie, a 2-3 razy w tygodniu w nadgodzinach po 10 godzin

Ubezpieczony nie był kierowany do innych prac poza kuźnią a w ostatnim roku zatrudnienia poza kuźnią i kanałem remontowym.

W świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 1999r. pracodawca wskazał, że ubezpieczony w okresie od 1 kwietnia 1989r. do 16 listopada 1989r. pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony, zaś od 17 listopada 1989r. do 31 grudnia 1989r. na stanowisku kowala wymienionych w Dziale XIV, poz. 18, pkt 5 wykazu.

W spornym okresie zatrudnienia wraz z ubezpieczonym pracowali świadkowie J. G. – zatrudniony w latach 1989 – 1996 jako mechanik samochodowy a następnie starszy mistrz zmianowy oraz J. P. – zatrudniony w latach 1970 – 1999 jako mechanik samochodowy.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony legitymuje na dzień 1 stycznia 1999r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 28 lat, 2 miesięcy i 15 dni.

Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia z dniem (...) i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyzsze okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowo-płacowych ubezpieczonego z Przedsiębiorstwa (...) w Z. (k.23), zeznań świadków J. G. (nagranie z rozprawy z dnia 28 maja 2015r. min. 11.10 i n. k.32) i J. P. (nagranie z rozprawy z dnia 23 września 2015r. min. 2.57 i n. k.65) oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 23 września 2015r. min. 237.01 i n. k.65).

Odnosnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które zostały potwierdzone przez zeznania świadków. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia, regularnie stykali się z ubezpieczonym i widywali go przy pracy – świadek J. P. współpracował z ubezpieczonym i widywał go codziennie przy pracy, posiadają zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy uwzględnił mu jedynie 12 lat, 4 miesiące i 6 dni takiej pracy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu sporny okres ,zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Z. od 1 kwietnia 1989r. do 31 grudnia 1998r.

Z materiału dowodowego wynika bowiem, że w tym czasie pracował w Przedsiębiorstwie (...) w Z. i najpierw kontynuował pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony , a od 17 listopada 1989r. wykonywał pracę kowala w kuźni przemysłowej.

Ubezpieczony jako kierowca wykonywał identyczne obowiązki jak we wcześniejszym okresie czyli prowadził 10 tonowy samochód z przyczepą, którym przewoził urządzenia górnicze.

Z kolei jako kowal zajmował się regeneracją resorów i dorabianiem nowych. Rozbierał resory, mierzył uszkodzone pióra i ze stali resorowej robił nowe pióra. Otrzymywał stal resorową, którą trzeba było hartować i wykuwać z niej pióra. Docinał każde pióro piłą mechaniczną, robił otwór przy użyciu wiertarki stołowej a następnie hartował stal w piecu. Kiedy stal miała już odpowiednią temperaturę hartował ją w oleju i nadawał jej odpowiednich kształtów przy użyciu młota. Używał młotów i młotków ręcznych, które wytwarzały wibracje.

Praca w kuźni polegała na kuciu ręcznym przy użyciu młota ręcznego a ubezpieczony wykonywał typowe roboty kowalskie. Samo kucie zajmowało mu około 6 godzin, pozostały czas był związany z rozbiórką, demontażem i montażem resorów. W kuźni panowała wysoka temperatura, duże zapylenie, opary oleju i hałas, a nadto praca była wykonywana w narażeniu na wibracje.

Sporadycznie odwołujący jeździł do centralnej kuźni w Z., kuć dłuższe pióra resorowe, które nie mieściły się w piecu hartowniczym na bazie. Pracował tam przy obsłudze młotów mechanicznych.

Wyżej opisane obowiązki ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy po 8 godzin dziennie, a kilka razy w tygodniu również w nadgodzinach. Nie był kierowany do innych prac. Resory przywozili ubezpieczonemu mechanicy, którzy demontowali je w kanałach remontowych. Dopiero w ostatnim roku zatrudnienia, z uwagi na brak pracowników, do obowiązków ubezpieczonego doszła jeszcze konieczność wymontowywania resorów przed ich przewiezieniem na kuźnię. Resor był wyjmowany tylko w kanale i zajmowało to od 1-3 godzin na dniówkę. Ubezpieczony wykonywał wówczas obowiązki mechanika zatrudnionego w kanale. Żadnych innych robót na hali nie wykonywał.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace przy kuciu ręcznym w kuźniach przemysłowych oraz obsłudze młotów mechanicznych, są wymienione pod poz. 79 działu III Wykazu A, stanowiącego załącznik do wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Wprawdzie ubezpieczony nie pracował w przedsiębiorstwie branży hutniczej, jednak Przedsiębiorstwie (...) było przedsiębiorstwem gdzie realizowano różne usługi na rzecz kopalń, zaś ubezpieczony wykonywał prace w kuźni, polegające na wykuwaniu i hartowaniu resorów z odpowiedniej stali a prace te są wymienione pod poz. 79 działu III Wykazu A.

W ocenie Sądu ograniczenie zastosowania tego punktu jedynie do pracowników branży hutniczej prowadziłyby do nieuzasadnionej dyskryminacji osób, które wykonywały identyczne prace na użytek innych branż.

W ostatnim roku zatrudnienia ubezpieczony wykonywał wprawdzie dodatkowo prace polegające demontażu resorów w kanałach remontowych, które zajmowały mu od 1 – 3 godzin, jednak prace te zaliczyć należy do prac mechaników w kanałach remontowych które są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach wymienionymi pod poz. 16 działu XIV Wykazu A.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 27 stycznia 2012r. sygn. II UK 103/11 (LEX nr 1130388), iż „pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – wykaz A), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury na podstawie art. 32 ust. 1, 2 i 4 u.e.r.f.u.s.”

Bez znaczenia pozostaje również, że w świadectwie pracy w szczególnych warunkach pracodawca błędnie wskazał pozycję Wykazu A pod którą figuruje praca wykonywana przez ubezpieczonego w spornym okresie. Błąd pracodawcy nie może obciążać pracownika, nadto fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym taki charakter jego pracy, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające.

Bez znaczenia pozostaje również, że świadkowie nie pamiętają okresu zatrudnienia ubezpieczonego w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego, mimo iż świadek J. G. pamięta, iż odwołujący jeździł samochodem ciężarowym z przyczepą, gdyż zaliczenie okresu od 17 listopada 1989r. do 31 grudnia 1998r. z pominięciem okresu od 1 kwietnia 1989r. do 16 listopada 1989r. jest wystarczające do wykazania wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Mając zatem powyższe na uwadze – po uwzględnieniu do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu uznanego przez ZUS oraz okresu spornego – należało uznać, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 –letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie była przedmiotem sporu. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE i na dzień wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagany wiek 60 lat.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia (...) tj. z dniem osiągnięcia wieku emerytalnego.

O kosztach procesu Sąd orzekł punkcie 2 wyroku – na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., Nr 461) – zasądając od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 złotych.

(-) SSO Mariola Szmajduch